

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM”
jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Uniwersytet w Białymstoku
Wydział Pedagogiki i Psychologii

**„USUS EST OPTIMUS MAGISTER” – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM
NAUCZYCIELEM**

PROGRAM PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

(wyższe studia zawodowe w dwóch specjalnościach nauczycielskich)

Opracowanie:

dr Barbara Dudel

dr Małgorzata Głóskowska-Soldatow

*Recepty
Etykiety*

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM”
jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wstęp

- I. Postanowienia ogólne
- II. Regulamin praktyk pedagogicznych
- III. Cele praktyk pedagogicznych
- IV. Treści programowe
- V. Rodzaje i formy praktyk
- VI. Organizacja Praktyk
- VII. Efekty kształcenia pedagogicznego

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

WSTĘP

Zadaniem praktyk pedagogicznych realizowanych w ramach projektu „**USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM**” jest stworzenie warunków do pogłębienia wiadomości przekazywanych w toku zajęć dydaktycznych poprzez konfrontowanie ich z praktyką życia szkolnego. Ich zadaniem jest również umożliwienie bezpośredniego pozyskiwania doświadczeń i „praktycznej” wiedzy, które będą pomocne w realizowaniu treści kształcenia podczas zajęć dydaktycznych w uczelni na kolejnych etapach kształcenia.

Studenckie praktyki pedagogiczne mają umożliwić przyszłym absolwentom Uniwersytetu w Białymstoku efektywną działalność praktyczną przez lepsze zrozumienie zasad, organizacji i mechanizmów funkcjonowania instytucji edukacyjnych, przy jednoczesnym ich respektowaniu w praktyce pedagogicznej.

Praktyki pedagogiczne, organizowane przez Uniwersytet zgodnie z jego misją i ideą projektu, mają przyczynić się do rozwijania aktywności i przedsiębiorczości studentów, kompetentnego korzystania z najnowszych rozwiązań ICT, gdyż cechy te stanowią ważny składnik ich profesjonalnej postawy.

Uniwersytet w Białymstoku realizując projekt „**USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM**” przygotowuje swych studentów do efektywnego i etycznie odpowiedzialnego działania w życiu społecznym – z troską o zachowanie harmonii i równowagi w środowisku naturalnym, ze staraniem o zachowanie jego walorów oraz w poszanowaniu drugiego człowieka.

Praktyki mają kształtować podmiotowość i aktywność indywidualną studentów, ale równie ważnym zadaniem jest rozwijanie ich umiejętności zespołowej współpracy. Podejmowana ona będzie między innymi na rzecz Uniwersytetu, społeczności akademickiej, środowiska lokalnego i pozalokalnego oraz służyć będzie upowszechnianiu dobrego imienia Uniwersytetu – jego promocji w szeroko rozumianym znaczeniu.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Praktyki pedagogiczne studentów różnych wydziałów mają przyczynić się także do zintegrowania społeczności akademickiej Uniwersytetu w twórczej współpracy oraz do wyzwolenia kreatywności uczestników projektu.

I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Uniwersytet w Białymstoku Wydział Pedagogiki i Psychologii, zwany dalej „Uniwersytetem”, jako uczelnia państwowa organizuje w ramach realizacji projektu „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego w partnerstwie z Urzędem Miejskim w Białymstoku oraz Combidata Poland sp. z o.o. praktyki studenckie jako integralną część studiów. Wszelkie działania w tym obszarze odwołują się do następujących dokumentów:

- a. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w sprawie standardów kształcenia nauczycieli,
- b. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli,
- c. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 roku w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe i oraz makrokierunki: Standardy kształcenia dla kierunku studiów: pedagogika – studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia,
- d. Statut Uniwersytetu w Białymstoku,

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- e. Decyzja nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass) oraz zalecenia 2006/962/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie.
- f. Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/C 111/01/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie,
- g. Plan działania dotyczący nauczania dzieci i młodzieży oraz funkcjonowania szkoły w społeczeństwie informacyjnym, z dnia 10 października 2010 r.
- h. Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, grudzień 2008,
- i. Program Rozwoju Edukacji Miasta Białegostoku na lata 2008-2013.
- j. Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

§ 2

Według dokumentacji projektu „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” praktykami pedagogicznymi będą objęci studenci wyższych studiów zawodowych w dwóch specjalnościach nauczycielskich z wymiarem praktyk min. 180 godzin (8 tygodni).

Każdy Student studiów o specjalności nauczycielskiej zobowiązany jest do odbycia praktyki pedagogicznej w ciągu trzech lat trwania studiów.

§ 3

Wymagania formalne

Zajęcia prowadzone przez studenta będą stanowiły co najmniej 30% czasu przeznaczanego w programie studiów na praktyki pedagogiczne, przy czym co najmniej 40% czasu praktyk będzie realizowane podczas ostatniego roku kształcenia nauczycielskiego. W trakcie praktyk pedagogicznych co najmniej 30 godzin zajęć będzie realizowane w powiązaniu z kształceniem w zakresie pedagogiki i psychologii.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Każdy student i jego szkolny opiekun zobowiązani są do uczestniczenia w systemie szkoleń realizowanych e-learningowo i stacjonarnie (warsztaty). Szkolenia te dotyczyć będą wykorzystania multimediów i ICT w szkole oraz kwestii merytoryczno-metodycznych.

Praktyka będzie realizowana w szkołach podstawowych w klasach I-III i przedszkolach, czyli tych placówkach do pracy w których absolwent studiów uzyskiwać będzie kwalifikacje.

Praktyka realizowana będzie w trakcie roku akademickiego, zgodnie z obowiązującym planem studiów.

Podstawą zaliczenia praktyki jest złożenie przez studenta dokumentacji potwierdzającej realizację praktyki i opinii nauczyciela – opiekuna szkolnego.

Ostatecznego zaliczenia praktyki dokonuje wydziałowy opiekun praktyk.

§ 4

Wymagania merytoryczne

Program przewiduje 6 Standardów Praktycznego Przygotowania do Zawodu wynikających z założeń projektu. Odnoszą się one do wiedzy i umiejętności zarówno nauczyciela jako szkolnego opiekuna praktyk, jak i studenta, który w wyniku praktyki powinien je poznać i je stosować. Wysoka jakość działań powinna dotyczyć:

1. metodyki prowadzenia zajęć,
2. nowoczesnych rozwiązań edukacyjnych w pracy nauczyciela (m.in. metoda projektu, webquest),
3. wykorzystania ICT w pracy nauczyciela,
4. organizacji pracy szkoły/placówki,
5. wychowania i zachowania się w sytuacjach trudnych w szkole (m.in. zachowanie tolerancji religijnej i narodowościowej, umiejętność pracy z uczniem trudnym, agresywnym),
6. wykorzystania nowoczesnych urządzeń i pomocy dydaktycznych w pracy nauczyciela (m.in. tablice interaktywnej, symulatorów).

Uczestnicy procesu realizacji praktyk pedagogicznych mają obowiązek korzystać z Systemu Internetowej Obsługi Praktyk Studenckich integrującego uczelnię, organ prowadzący i szkoły w zakresie organizacji i obsługi praktyk, nauczycieli – szkolnych

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego opiekunów oraz studentów odbywających praktyki, umożliwiającego stosowanie jednolitego systemu oceny, dokumentowania i kontroli praktyk.

§ 5

Wymagania organizacyjne

Program praktyki stworzony został dla kierunku pedagogika, specjalności pedagogika wczesnoszkolna z przedszkolną oraz pedagogika przedszkolną z edukacją początkową realizujących praktykę pedagogiczną w wymiarze 180 godzin. Realizacja zadań programowych wymaga każdorazowo uwzględnienia specyfiki kształcenia pod kątem pierwszej specjalności (odpowiednio proporcje godzin praktyki w szkole i przedszkolu). Szczegółowe informacje wskazujące odmiennosc wymagań zawarte są w instrukcjach dla Studenta.

W trakcie praktyk studentowi zapewnia się następujące formy aktywności realizowane na terenie placówki: wizyty w szkołach i placówkach przedszkolnych, obserwowanie zajęć, asystowanie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia, prowadzenie zajęć wspólnie z nauczycielem, samodzielne prowadzenie zajęć, planowanie i omawianie zajęć prowadzonych przez siebie i innych (nauczycieli, studentów).

W projekcie założone zostały również inne, dotąd niestosowane, rodzaje aktywności studentów i ich opiekunów szkolnych, jak: prowadzenie e-dzienniczka praktyk, udział w szkoleniach elektronicznych wspomagających proces realizacji praktyki, odpowiednio do określonych w projekcie obszarów, w obrębie których założono wypracowanie standardów praktycznego przygotowania do zawodu nauczyciela i podniesienie jakości pracy studenta. Dodatkowo przewidziano korzystanie przez uczestników projektu z możliwości publikowania konspektów zajęć na portalu projektu. Ma to stanowić płaszczyznę wymiany pedagogicznych doświadczeń studentów, stwarzać możliwość wyłonienia najlepszych prac studenckich oraz propagowania nowatorskich rozwiązań metodycznych.

Zestaw nowatorskich propozycji realizacji praktyki uzupełniony zostanie cyklicznymi warsztatami w zakresie wykorzystania ICT i multimediiów w szkole oraz warsztatami merytoryczno-metodycznymi prowadzonymi przez kadrę naukową UwB.

7

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM”
jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

§ 6

Ewaluacja Programu Praktyk Pedagogicznych

Program praktyk pedagogicznych stworzony dla wyższych studiów zawodowych w dwóch specjalnościach nauczycielskich będzie podlegał ewaluacji po każdym roku akademickim realizacji praktyk. Podstawę ewaluacji stanowią będą:

1. dane z raportów specjalisty ds. ewaluacji (od strony beneficjentów projektu – studentów, nauczycieli-opiekunów praktyk, dyrektorów szkół),
2. informacje od osób sprawujących opiekę i nadzór merytoryczno-metodyczny i organizacyjny ze strony uczelni (spotkania panelowe).

II REGULAMIN PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

PRZEPISY OGÓLNE

§1

1. Ilekroć w regulaminie jest mowa o:
  - a. placówkach - rozumie się przez to przedszkola, szkoły podstawowe;
  - b. opiekunach szkolnych - rozumie się przez to nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówkach wymienionych będących w czasie trwania praktyki opiekunami praktyk pedagogicznych;
  - c. wydziałowych opiekunach praktyk studenckich – rozumie się przez to pracowników uczelni, odpowiedzialnych za organizację, monitoring i zaliczenie praktyk;
  - d. metodykach przedmiotowych - rozumie się przez to nauczycieli akademickich, którzy wesprą studentów/teki w szkołach w przygotowaniu zajęć, wspólnej realizacji hospitacji, obserwacji czy też analizy zajęć;
  - e. mentorach - rozumie się nauczycieli akademickich świadczących wsparcie dla studentów odbywających praktykę.
2. Dyrektor placówki, która zakwalifikowana została do udziału w projekcie:

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- a. wyrazi zgodę na zapewnienie dostępu do dokumentów regulujących pracę szkoły,
- b. stworzy warunki umożliwiające poznanie różnych klas i zespołów uczniowskich, jak również zdobycie pożądanego doświadczenia pedagogicznego w zakresie zarówno organizacji pracy szkoły jak i planowania, realizacji i oceniania wyników procesu kształcenia,
- c. stworzy warunki do przygotowania studentów w zakresie realizacji zadań wychowawczych i opiekuńczych,
- d. zapewni dostęp do pracowni specjalistycznych, sprzętu, pomocy dydaktycznych,
- e. wyznaczy opiekuna praktyk, sprawującego nadzór formalny i merytoryczny nad przebiegiem i organizacją praktyk,
- f. stworzy warunki umożliwiające samodzielne opracowanie konspektów lekcji/zajęć w oparciu o informacje i wskazówki przekazane przez opiekuna praktyk oraz przeprowadzenie - pod opieką nauczyciela – lekcji/ zajęć próbnych w oparciu o te konspekty/scenariusze,
- g. stworzy warunki do prowadzenia w ramach praktyk zajęć lekcyjnych z różnych przedmiotów z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, a zwłaszcza treści i zasobów edukacyjnych znajdujących się na edukacyjnych portalach internetowych,
- h. zobowiąże się do współpracy merytorycznej z Uniwersytetem w Białymstoku przy realizacji programu praktyk,
- i. zobowiąże się do oddelegowania kolejnego nauczyciela zatrudnionego w placówce do udziału w projekcie w przypadku rezygnacji wyznaczonego nauczyciela-opiekuna praktyk.

§2

1. Uniwersytet w Białymstoku organizuje dla studentów kierunku pedagogika specjalności pedagogika wczesnoszkolna z przedszkolną oraz pedagogika przedszkolna z edukacją początkową praktyki pedagogiczne, których charakter i czas trwania określa program praktyk.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Do odbycia praktyk pedagogicznych ujętych w programie praktyk zobowiązani są studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii..
3. Szczegółowe informacje na temat rodzajów, form i celów organizowania praktyk zawiera Program Praktyk Pedagogicznych.
4. Program Praktyk Pedagogicznych zawiera rozwiązania uwzględniające tryb odbywania praktyki i założenia projektu.
5. Nie dopuszcza się możliwości zwolnienia z części praktyki.
6. Organizację praktyk pedagogicznych określa Koordynator Uczelnianego Nurtu Praktyk Studenckich.

ZASADY ORGANIZACJI PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

§ 3

1. Praktyki pedagogiczne organizowane są w przedszkolach i szkołach podstawowych, które po spełnieniu warunków rekrutacyjnych przystąpiły do projektu.
2. Całością spraw związanych z organizacją praktyk pedagogicznych oraz prowadzeniem bieżącej dokumentacji dotyczącej ich planowania i realizacji zajmuje się Koordynator Uczelnianego Nurtu Praktyk Studenckich.

§ 4

1. Nadzór nad praktyką pedagogiczną sprawują: Koordynator Uczelnianego Nurtu Praktyk Studenckich, wydziałowi opiekunowie praktyk, metodycy przedmiotowi.
2. Bezpośrednią opiekę nad studentem w placówce sprawuje szkolny opiekun praktyk.
3. Słuchacz zobowiązany jest do zrealizowania pełnej liczby godzin wyznaczonych programem praktyki.
4. Wyboru placówki, z listy przedszkoli i szkół zakwalifikowanych do projektu, dokonuje uczelniany opiekun praktyk wraz ze studentem adekwatnie do specjalności kierunku studiów zgodnie z założeniami praktyki określonymi w Programie Praktyk Pedagogicznych.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

§ 5

1. Wszystkie działania realizowane w ramach praktyk są dokumentowane. Szczegółowy wykaz wymaganej dokumentacji znajduje się w instrukcji praktyk.
2. Bieżące dokumentowanie przebiegu praktyk dokonywane będzie przy wykorzystaniu Systemu Informatycznej Obsługi Praktyk Szkolnych (SIOPS).
3. Dokumentacja przedstawiona do zaliczenia praktyki wydziałowemu opiekunowi praktyk po sprawdzeniu i ocenie może zostać zwrócona studentowi.

UBEZPIECZENIE

§ 6

1. Student odbywający praktykę pedagogiczną zobowiązany jest do posiadania ubezpieczenia NNW.
2. Wszystkim studentom-uczestnikom projektu zapewnia się ubezpieczenie NNW.

ZASADY OCENIANIA I ZALICZANIA

§ 7

1. Podstawą do oceny praktyk pedagogicznych jest:
  - a. kompletna dokumentacja praktyki złożona u wydziałowego opiekuna praktyk,
  - b. pozytywna opinia o przebiegu praktyki wyrażona w formie opisowej uwzględniająca ocenę przygotowania merytorycznego i metodycznego studenta, poziom zaangażowania w przygotowanie i przeprowadzanie zajęć, umiejętności i przejawiane w trakcie praktyki postawy, nawiązywanie kontaktu z uczniami i nauczycielami, wystawiona przez opiekuna w placówce, potwierdzona pieczęcią placówki;
  - c. ocena przebiegu praktyki.
2. Ocenę końcową z praktyk pedagogicznych wystawiają i wpisują do indeksu wydziałowi opiekunowie praktyk.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Warunkiem zaliczenia praktyki jest odbycie jej w ustalonym terminie oraz wykazanie się wiedzą, umiejętnościami oraz postawą określonymi w programie praktyk.
4. Postępowanie w przypadku niezaliczenia praktyki określa regulamin praktyk.
5. W przypadku odwołania studenta z praktyki w związku z naruszeniem regulaminu placówki student traci prawo do zaliczenia praktyki do czasu podjęcia decyzji w tej sprawie przez Koordynatora Projektu.
6. W przypadku niespełnienia warunków praktyki student nie uzyskuje zaliczenia praktyki, tym samym w ramach projektu nie może jej odbyć ponownie.
7. Dokumentację po odbytej praktyce należy składać w terminie wyznaczonym przez wydziałowego opiekuna praktyk, jednak nie później niż 15 dni po zakończeniu praktyki. Jeżeli student nie złoży dokumentacji w w/w terminie nie ma podstawy do zaliczenia.
8. W szczególnym przypadku student może wystąpić z pisemną prośbą skierowaną do Głównego Koordynatora Projektu o umożliwienie złożenia dokumentacji w innym trybie; do prośby należy dołączyć stosowny dokument poświadczający niemożność złożenia dokumentacji w terminie. Podanie to, po zaopiniowaniu przez wydziałowego opiekuna praktyk, jest rozpatrzone przez Głównego Koordynatora Projektu.

ZADANIA I OBOWIĄZKI SZKOLNEGO OPIEKUNA PRAKTYK

§ 8

Opiekun praktyki pedagogicznej powinien:

- a. zapewnić warunki niezbędne do odbycia praktyki w określonym terminie;
- b. zapoznać się z programem i regulaminem praktyki;
- c. ustalić ze studentem harmonogram praktyki przed jej rozpoczęciem;
- d. przygotować i poprowadzić zajęcia dla studenta bądź grupy studentów przewidziane programem praktyki (dotyczące realizacji zagadnień istotnych z punktu widzenia przygotowania do pracy nauczyciela klas I-III i przedszkola);
- e. umożliwić studentowi udział w różnych formach pracy w zależności od ich specyfiki na poziomie szkoły i przedszkola;
- f. stworzyć warunki wykorzystania na prowadzonych przez studenta zajęciach zestawu z tablicą interaktywną;

12

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- g. udzielić studentowi niezbędnych wskazówek dotyczących obserwowanych i prowadzonych zajęć, a w szczególności poinformować go o:
- temacie zajęcia;
  - treści poprzedzających zajęcia i po nim następujących;
  - zakresie materiału, który powinien być realizowany;
  - celach, które powinny być zrealizowane;
  - literaturze, którą student powinien wykorzystać w przygotowaniu się do prowadzenia zajęć;
  - posiadanych przez placówkę pomocach dydaktycznych;
- h. zatwierdzić do realizacji scenariusze lub konspekty zajęć przynajmniej dzień wcześniej;
- i. każdorazowo hospitować prowadzone przez studenta zajęcia, omówić je i dokonać oceny w konspekcie lub scenariuszu wraz z uzasadnieniem;
- j. dokonywać oceny publikowanych w Systemie Informatycznej Obsługi Praktyk Studenckich prac studentów,
- k. umożliwić studentom wykazanie się inicjatywą i pomysłowością.;
- l. zapoznać studenta z własnym warsztatem pracy;
- m. stale nadzorować pracę studenta z wychowankami - nie dopuszcza się przypadków przebywania praktykanta z uczniami/wychowankami bez obecności opiekuna praktyk;
- n. sformułować opinię opisową o przebiegu praktyki i przydatności zawodowej studenta, zakończoną oceną wyrażoną stopniem;
- o. wykorzystywać podczas praktyk otrzymany przez szkołę zestaw z tablicą interaktywną w celu zapoznania studentów z możliwościami jego zastosowania w procesie kształcenia.

Szkolny opiekun praktyk powinien ukończyć szkolenia e-learningowe organizowane w ramach Projektu oraz uczestniczyć w procesie ustawicznego doskonalenia szkolnych opiekunów praktyk (cykliczne warsztaty w zakresie wykorzystania ICT i multimediów w szkole, warsztaty merytoryczno-metodyczne prowadzone przez kadrę akademicką UwB).

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

ZADANIA I OBOWIĄZKI WYDZIAŁOWEGO OPIEKUNA PRAKTYK

§ 9

1. Wydziałowy opiekun praktyk pedagogicznych wyznaczony do organizacji, monitoringu i oceny przebiegu praktyki pedagogicznej w placówce, w której odbywa się praktyka pedagogiczna, powinien:
  - a. opracować harmonogram praktyk dla każdej grupy i każdego studenta w porozumieniu z nim,
  - b. opracować instrukcję praktyki dla studentów z uwzględnieniem specyfiki specjalności i dydaktyki szczegółowej,
  - c. kontrolować na bieżąco stan realizacji praktyk przez każdego studenta, korzystając z Systemu Informatycznej Obsługi Studenta
  - d. rozwiązywać sytuacje trudne w realizacji praktyki,
  - e. stawiać nowe zadania merytoryczne,
  - f. oceniać wykonaną przez studenta pracę,
  - g. sprawdzić bieżącą dokumentację praktykanta,
  - h. dokonać ostatecznego zaliczenia praktyki.
2. Ewaluacja praktyki powinna przebiegać w trakcie jej trwania, kończyć się jej podsumowaniem i oceną.

ZADANIA I OBOWIĄZKI METODYKA PRZEDMIOTOWEGO

§ 10

1. Metodyk przedmiotowy powołany jest do udzielania wsparcia studentowi w przygotowaniu i realizacji praktyki pedagogicznej, a w szczególności do:
  - a. monitoringu, nadzoru realizacji praktyk w szkole pod kątem poprawności metodycznej,
  - b. uczestnictwa w hospitowaniu zajęć przygotowanych przez nauczyciela-opiekuna szkolnego praktyk studentów,
  - c. uczestnictwa w omawianiu obserwowanych zajęć,
  - d. konsultacji w sprawie przygotowania przez studenta scenariusza zajęć,
  - e. udzielania wsparcia merytorycznego odnoszącego się do treści przygotowywanych zajęć oraz metodycznego ich opracowania;

14

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- f. sprawdzania, recenzowania i oceniania studentów prac publikowanych w ramach SIOPS (Systemu Informatycznej Obsługi Praktyk Studenckich);
- g. w sytuacjach budzących kontrowersje metodyczne na linii nauczyciel-szkolny opiekun praktyki – student, pełni rolę arbitra.

Ponadto metodyk przedmiotowy:

- jest zobowiązany w razie potrzeby do udzielania konsultacji metodycznych nauczycielowi-szkolnemu opiekunowi praktyk,
- uczestniczy w cyklicznych spotkaniach panelowych organizowanych w kolejnych latach realizacji projektu,
- aktywnie włącza się w prace nad analizą realizacji praktyk, weryfikacją ich organizacji i proponuje zmiany doskonalące jakościowo opracowane programy i ich wdrożenie,
- udziela się przy przygotowaniu publikacji podsumowującej projekt.

Metodyk przedmiotowy powinien utrzymywać bieżący kontakt z wydziałowym opiekunem praktyk pedagogicznych. Opiniować pracę studenta i konsultować z wydziałowym opiekunem praktyk oceny będące zaliczeniem praktyk pedagogicznych. Z racji bezpośredniego kontaktu ze szkołami/placówkami, nauczycielami-szkolnymi opiekunami i studentami pełni rolę łącznika między podmiotami realizującymi praktyki pedagogiczne.

ZADANIA I OBOWIĄZKI MENTORA

§ 11

1. Mentor powołany jest do udzielania wsparcia studentowi i szkolnemu opiekunowi praktyk.
2. Mentoring realizowany będzie w trybie on-line na portalu projektu w terminach określonych w harmonogramie dyżurów.
3. Wsparcie realizowane będzie z wykorzystaniem kont komunikacyjnych utworzonych na portalu projektu.
4. Do obowiązków mentora należeć będzie:
  - pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z metodyką prowadzenia zajęć zarówno na etapie projektowania konspektów zajęć jak i ich realizacji,
  - pomoc w planowaniu wykorzystania nowoczesnych środków dydaktycznych,

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- konsultowanie alternatywnych rozwiązań metodycznych,
- wskazywanie dodatkowych źródeł wiedzy metodycznej,
- pomoc w interpretacji zapisów podstawy programowej i programów kształcenia,
- pomoc w ocenie propozycji metodycznych dostępnych na edukacyjnym rynku wydawniczym.

ZADANIA I OBOWIĄZKI STUDENTA

§ 12

W czasie praktyk pedagogicznych student powinien zrealizować zadania wynikające z programu praktyki a w szczególności:

- a. posiadać aktualne badania lekarskie (przedszkole),
- b. zapoznać się z regulaminami placówki i ściśle ich przestrzegać,
- c. ustalić z opiekunem harmonogram praktyki, zgodnie z jej programem,
- d. zapoznać się z dokumentacją placówki,
- e. obserwować czynności i zajęcia prowadzone przez szkolnego opiekuna praktyk,
- f. samodzielnie przygotować i prowadzić zajęcia o różnym charakterze, wynikającym ze specyfiki placówki, po uprzednim ich omówieniu z opiekunem,
- g. przedstawić opiekunowi scenariusz lub konspekt przynajmniej na dzień przed prowadzeniem zajęć, celem zatwierdzenia go,
- h. przygotować środki dydaktyczne i materiały potrzebne do prowadzenia zajęć,
- i. aktywnie włączać się w obowiązki nauczyciela (np. sprawdzać zeszyty uczniowskie, klasówki, angażować się w realizację zajęć o charakterze wychowawczym),
- j. przestudiować zalecaną literaturę metodyczną i merytoryczną,
- k. zrealizować przewidziane programem praktyk zadania,
- l. uczestniczyć (w miarę możliwości) w posiedzeniach Rady Pedagogicznej, spotkaniu z rodzicami, uroczystościach, wycieczkach, przygotowaniu gazetek, itp.,
- m. prezentować aktywną postawę wobec podejmowanych dodatkowych czynności wynikających ze specyfiki pracy danej placówki,

AG

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- n. prowadzić dokumentację praktyki zgodnie z ustaleniami regulaminowymi,
- o. zrealizować program praktyki.

17

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

III CELE PRAKTYK STUDENCKICH

CELE OGÓLNE

§ 1

Cele ogólne praktyk pedagogicznych zapisane są w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w sprawie standardów kształcenia nauczycieli i zakładają:

- 1) poznanie organizacji pracy różnych typów szkół i placówek, a w szczególności tych, w których absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie,
- 2) nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć,
- 3) nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji zajęć i jej dokumentowania,
- 4) nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyk przez opiekunów praktyk i studentów,
- 5) nabycie umiejętności analizowania własnej pracy i jej efektów oraz pracy uczniów.

Uwzględniając cel główny projektu, który zakłada zmianę jakościową realizacji praktyk pedagogicznych, przyjęto cele szczegółowe, które oddają idee nowego podejścia do praktyk pedagogicznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Szczegółowe cele praktyk formułowane są z uwzględnieniem wymagań zapisanych w dokumentach regulujących kwestie praktyk pedagogicznych oraz Krajowych Ramach Kwalifikacyjnych, jak również odnoszą się do założeń projektu „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM”. Cele szczegółowe zostały sformułowane w trzech obszarach: wiedza, umiejętności, postawy zgodnie kryteriami odnoszącymi się do efektów uczenia się ujętych w krajowych ramach kwalifikacji.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

§ 2

Wiedza

W wyniku realizacji praktyk student posiędzie wiedzę w zakresie:

- ✓ podstawowych metod pozyskiwania i przetwarzania informacji niezbędnych w pracy nauczyciela,
- ✓ specyfiki pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym wynikającej ze zmienności właściwości psychorozwojowych dzieci w tym wieku,
- ✓ pracy wychowawczej nauczyciela w przedszkolu i klasach I-III,
- ✓ podstawowych tendencji w organizacji procesu edukacyjnego we wczesnej edukacji,
- ✓ prawidłowości rozwojowych dzieci i mechanizmów ich funkcjonowania w sytuacjach szkolnych i przedszkolnych,
- ✓ przebiegu procesu kształcenia z uwzględnieniem specyfiki prowadzonych zajęć i podejmowanych działań wychowawczych,
- ✓ znaczenia i zakresu merytorycznego przygotowania niezbędnego do pracy nauczyciela w przedszkolu i I-III,
- ✓ objaśniania, interpretacji rzeczywistości w ramach realizowanego programu stosownie do możliwości percepcyjnych dzieci,
- ✓ analizy organizacji pracy szkoły i przedszkola pod kątem stwarzania przyjaznego środowiska uczenia się,
- ✓ projektowania dydaktycznego umożliwiającego planowanie działań edukacyjnych zgodnie z założeniami integracji,
- ✓ metodycznego opracowania zagadnień przewidzianych programem kształcenia zintegrowanego i wychowania przedszkolnego,
- ✓ rozwoju kompetencji kluczowych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym,
- ✓ procesu uczenia się czytania, pisania, komunikowania się i liczenia,
- ✓ organizacji badania jako sposobu uczenia się dzieci i uczniów klas I-III,
- ✓ założeń polityki oświatowej i ich realizacji,
- ✓ podstawowych dokumentów placówek oświatowych,

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- ✓ podstawowych zasad organizacji współpracy szkoły i przedszkola z domem rodzinnym wychowanków i środowiskiem lokalnym,
- ✓ diagnozowania i rozwiązywania typowych problemów związanych z sytuacjami trudnymi zachodzącymi na terenie szkoły i placówek przedszkolnych,
- ✓ najlepszych praktyk przekładających się na efekty pracy nauczyciela-wychowawcy oraz szkoły i placówek przedszkolnych.

Wiedza ta zawiera treści uwzględniające najnowsze osiągnięcia naukowe i stanowi dobre uniwersalne podstawy teoretyczne i metodyczne do podejmowania studiów drugiego stopnia; umożliwia wykonywanie pracy zawodowej, w tym działalności pedagoga.

§ 3

Umiejętności

W wyniku realizacji praktyk student posiada umiejętności w zakresie:

- ✓ posługiwania się podstawowymi metodami pozyskiwania i przetwarzania informacji niezbędnych w pracy nauczyciela,
- ✓ realizacji zleconych prostych zadań badawczych dotyczących procesów zachodzących w klasie i grupie przedszkolnej,
- ✓ konstruowania konspektów zajęć uwzględniających różne płaszczyzny i możliwości integracji zarówno w klasach I-III i przedszkolu ,
- ✓ organizacji różnych form aktywności dzieci (zabawy, zajęcia dydaktyczne, zajęcia ruchowe, itd.),
- ✓ adekwatnego doboru narzędzi diagnostycznych oraz wykorzystania ich w diagnozowaniu poziomu rozwoju dzieci (po konsultacji z nauczycielem),
- ✓ monitorowania i oceniania osiągnięć edukacyjnych dzieci,
- ✓ różnicowania pracy z uczniem/dzieckiem ze względu na jego indywidualne potrzeby edukacyjne – praca z uczniem zdolnym i z trudnościami w uczeniu się (z uwzględnieniem sugestii nauczyciela),
- ✓ dostrzegania i interpretowania sytuacji edukacyjnych pod kątem przewidywanych specyficznych trudności w uczeniu się,

20

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- ✓ aranżacji przestrzeni edukacyjnej stymulującej rozwój dzieci,
- ✓ formułowania pytań stymulujących myślenie dzieci,
- ✓ krytycznej analizy materiałów metodycznych,
- ✓ ewaluacji własnych działań dydaktycznych i wychowawczych,
- ✓ komunikowania się uczniami/wychowankami w różnym wieku i na różnych płaszczyznach, a także z innymi podmiotami procesu edukacyjnego,
- ✓ podejmowania decyzji i organizowania pracy w zespole,
- ✓ przeprowadzania analizy materiałów wykorzystywanych na zajęciach z uwzględnieniem założonych celów,
- ✓ doboru i oceny efektywności metod nauczania oraz dokonywania wyboru najbardziej odpowiednich środków dydaktycznych,
- ✓ organizowania pracy uczniów metodą projektów,
- ✓ wykorzystania webquestów w realizacji treści programowych na poziomie klas I-III,
- ✓ oceniania skutków podejmowanych decyzji i przedsięwzięć edukacyjnych,
- ✓ diagnozowania i oceny sytuacji trudnych wymagających pedagogicznej interwencji,
- ✓ wykorzystywania technologii informacyjnej w pracy nauczyciela/wychowawcy,
- ✓ przygotowania prezentacji multimedialnej stosownie do założonych celów dydaktycznych oraz możliwości percepcyjnych uczniów,
- ✓ organizacji działań uczniowskich z wymagających zastosowania najnowszych ICT,
- ✓ planowania ciągu działań edukacyjnych nastawionych na realizację założonych celów,
- ✓ wielopłaszczyznowego i kompleksowego postrzegania oraz interpretacji zasad współpracy z nauczycielami na rzecz dziecka,
- ✓ współpracy w zróżnicowanym kulturowo, wyznaniowo, narodowościowo zespole,
- ✓ samodzielnego dokształcania się,
- ✓ identyfikowania problemów dydaktycznych i wychowawczych oraz określania związków przyczynowo-skutkowych w wydarzeniach na terenie przedszkola i szkoły,
- ✓ kreowania i proponowania rozwiązań kompromisowych w sytuacjach trudnych,
- ✓ formułowania problemów projektowych oraz planowania i kontrolowania realizacji projektów dydaktyczno-wychowawczych,
- ✓ adaptacji działań edukacyjnych do zmieniających się sytuacji szkolnych i przedszkolnych oraz środowiska wychowawczego,

21

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- ✓ organizacji pracy zespołu wychowawczego,
- ✓ właściwej interpretacji aktów prawa związanych z zawodem nauczycielskim,
- ✓ interpretacji uwarunkowań społeczno-prawnych funkcjonowania instytucji edukacyjnych.

Umiejętności te winny być efektem stosowania w praktyce szkolnej wiedzy nabytej w trakcie studiowania. Ponadto powinny umożliwiać sprawność funkcjonowania w sytuacjach zawodowych oraz stanowić podstawy do dalszej edukacji.

§ 4

Postawy

W wyniku realizacji praktyk student wykaże:

- ✓ odpowiedzialność za pracę własną i innych,
- ✓ zrozumienie podstawowych zasad etyki, w tym etyki zawodu nauczycielskiego,
- ✓ inicjatywę i samodzielność w działaniach zawodowych,
- ✓ wrażliwość na kwestie narodowościowe, wyznaniowe i otwartość na świat i zrozumienie dla różnych kultur,
- ✓ otwartość na pracę zespołową i inicjatywy uczniów/wychowanków w zakresie jej organizowania,
- ✓ świadomość zasad funkcjonowania jednostki w zespole,
- ✓ zaangażowanie w rozwiązywanie problemów w miejscach powstawania konfliktów na terenie szkoły i przedszkola,
- ✓ elastyczność, racjonalność i samodzielność myślenia– jako podstawę przygotowania i podejmowania decyzji w różnych sytuacjach edukacyjnych i wychowawczych,
- ✓ opiekuńczość, troskliwość wobec dzieci i zrozumienie ich potrzeb,
- ✓ kreatywność w myśleniu i działaniu zawodowym,
- ✓ chęć udzielania pomocy i reagowania na symptomy zjawisk patologicznych na terenie szkoły i przedszkola,
- ✓ gotowość do korzystania z rad i wskazówek doświadczonych nauczycieli,

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- ✓ skłonność do stosowania najnowszych rozwiązań i technologii informatycznych w pracy nauczyciela/ wychowawcy,
- ✓ gotowość do aktywnego uczestnictwa w życiu przedszkola i szkoły,
- ✓ otwartość na nawiązywanie relacji z dziećmi, nauczycielami i rodzicami wychowanków,
- ✓ odpowiedzialność za wydawane opinie i sądy,
- ✓ aktywność w podejmowaniu samokształcenia i aktualizowania wiedzy.

Postawa studenta winna być świadectwem jego przygotowania do pełnienia roli nauczyciela wychowawcy i działania zgodnego z zasadami etyki nauczycielskiej.

IV TREŚCI PROGRAMOWE

§ 1

Założenia ogólne

Treści kształcenia praktyki pedagogicznej rozumiane są jako całościowy kształt wiadomości, umiejętności z różnych dziedzin rzeczywistości przewidziany do realizacji w procesie praktycznego przygotowania do zawodu nauczycielskiego.

Wskazując treści programowe dla praktyk pedagogicznych należy pamiętać, że:

- praktyki pedagogiczne organizowane są w szkołach podstawowych i przedszkolach, czyli w tych instytucjach, do pracy w których absolwent studiów uzyskuje kwalifikacje;
- obszar działań edukacyjnych podejmowanych przez studenta w ramach praktyki określony jest przez podstawę programową kształcenia ogólnego przeznaczoną dla wychowania przedszkolnego oraz I etapu edukacji szkolnej oraz zatwierdzony program nauczania;
- projektowane działania dydaktyczne powinny uwzględniać najnowsze rozwiązania metodyczne adekwatnie do etapu nauczania i właściwości psycho-rozwojowych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym;
- działania edukacyjne studentów powinny stwarzać okazję do realizacji zagadnień powiązanych z kształceniem w zakresie psychologii i pedagogiki;

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- realizowane w ramach praktyki zagadnienia powinny zobowiązywać studenta do zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- w swoich działaniach edukacyjnych student ma nabyć umiejętność wykorzystywania nowoczesnych technologii i pomocy dydaktycznych w pracy nauczyciela; proponowane działania w ramach praktyk powinny uwzględniać wytwarzanie przez uczących się różnych wartości i ich przeżywanie;
- w wyniku praktyki student ma nabyć kompetencje zarówno dydaktyczne jak i wychowawcze.

System czynności przewidzianych do opanowania przez studentów podporządkowany jest wcześniej określonym celom praktyki pedagogicznej oraz standardom wskazanym w Projekcie, jako obszary wobec których należy wykazać szczególną dbałość i wysoką jakość działań.

§ 2

Treści programowe

Treści kształcenia przewidziane do realizacji w warunkach klasy szkolnej i grupy przedszkolnej uporządkowane zostały zgodnie ze standardami wymagań odnoszącymi się do poniżej wskazanych obszarów.

I

Metodyka prowadzenia zajęć

- znajomość podstawowych dokumentów regulujących pracę nauczyciela (Podstawa Programowa, program kształcenia) oraz umiejętność ich analizy i poprawnego wykorzystania;
- znajomość umiejętności kluczowych zapisanych w podstawie programowej i sposobów ich rozwijania,
- znajomość zagadnień merytorycznych będących treściami kształcenia na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej oraz sposobów metodycznego ich opracowania,
- umiejętność określania celów ogólnych zajęć i ich operacjonalizacja,

24

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- umiejętność dostosowania oferowanej wiedzy do możliwości psycho-rozwojowych uczniów/wychowanków,
- samodzielność w integrowaniu treści przedmiotowych z różnych rodzajów edukacji oraz wiedzy własnej i szkolnej uczniów,
- zachowanie ciągłości w prezentacji uczniom materiału dydaktycznego (jasność przekazu, ilustrowanie przykładami omawianych zagadnień, organizacja działalności badawczej),
- posługiwanie się podstawowymi umiejętnościami warsztatowymi niezbędnymi do pracy z dziećmi w ramach zajęć dydaktyczno-wychowawczych,
- zapoznanie się z podręcznikami przeznaczonymi do pracy w przedszkolu i klasach młodszych, ich rodzajami (podręcznik dla ucznia i podręcznik dla nauczyciela) i możliwością wykorzystania ich na zajęciach,
- stosowanie w praktyce umiejętności związanych z projektowaniem dydaktycznym (budowa konspektu zajęć, kryteria poprawności metodycznej scenariuszy),
- opanowanie umiejętności sprawnej komunikacji na zajęciach (poprawność formułowania pytań, wydawania ocen i sądów, aktywne słuchanie),
- umiejętność przekazywania i odczytywania informacji zwrotnej,
- stosowanie indywidualizacji w nauczaniu (różnicowanie trudności zadań, indywidualne dobieranie zadań ze względu na potrzeby i zainteresowania uczniów),
- organizacja pracy z uczniem zdolnym, uczniem z trudnościami w uczeniu się,
- analiza, sprawdzanie i ocena wytworów pracy ucznia,
- poprawność w formułowaniu poleceń dla uczniów,
- sprawność w wyborze, zadawaniu pracy domowej i jej objaśnianiu i sprawdzaniu,
- tworzenie sprawdzianów i testów osiągnięć szkolnych,
- kreatywność w tworzeniu sytuacji dydaktycznych sprzyjających uczeniu się dzieci,
- stwarzanie możliwości dzieciom samodzielnego poszukiwania i rozwiązywania problemów,
- stosowanie zasad dydaktycznych w procesie kształcenia,
- wykorzystanie prawidłowości kształtowania pojęć, umiejętności i postaw uczniów w projektowaniu procesu edukacyjnego,
- praca z klasą jako grupą,

25

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- rozwijanie różnych form aktywności dzieci w ramach zajęć dydaktyczno-wychowawczych,
- obserwacja i analiza lekcji – protokołów hospitacji zajęć.

II

Nowoczesne rozwiązania edukacyjne w pracy nauczyciela

- wykorzystywanie tekstu przewodniego jako sposobu organizacji uczenia się ucznia,
- stosowanie w swojej działalności edukacyjnej rozwiązań adekwatnych do poziomu kształcenia i możliwości percepcyjnych uczniów,
- orientacja w zakresie najnowszych metod nauczania i wykorzystywanie metod aktywizujących w pracy z uczniami,
- umiejętność organizowania pracy zespołowej,
- dostosowanie metod pracy z uczniami do stylów uczenia się uczniów,
- znajomość i wykorzystanie edukacyjnych programów komputerowych,
- organizowanie działalności uczniów metodą projektu,
- wykorzystanie w procesie edukacyjnym webquest`ów.

III

Wykorzystanie ICT w pracy nauczyciela

- wykorzystywanie komputera i technologii informatycznej w przygotowywaniu się do zajęć,
- planowanie zajęć dydaktycznych uwzględniających działanie uczniów z wykorzystaniem ICT,
- umiejętność sporządzania prezentacji multimedialnych,
- wykorzystanie programu Excel do opracowania wyników badań,
- organizacja środowiska dydaktycznego z wykorzystaniem ICT,
- wykorzystywanie technologii informatycznej do indywidualnych potrzeb uczących się.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

IV

Organizacja pracy szkoły/placówki

- zapoznanie się ze strukturą organizacyjną szkoły i przedszkola oraz jej dokumentacją (statut, Program Wychowawczy Szkoły/Przedszkola),
- zaznajomienie się z instytucjami wewnątrzszkolnymi – Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, świetlica szkolna,
- analiza zasad funkcjonowania świetlicy szkolnej oraz uczestnictwo w jej działaniach,
- zapoznanie się z pracą pedagoga szkolnego,
- planowanie zajęć świetlicowych z uwzględnieniem jej specyfiki świetlicy szkolnej z uwzględnieniem jej specyfiki,
- poznanie zadań i uprawnień Rady Pedagogicznej,
- uczestnictwo w posiedzeniach Rady Pedagogicznej,
- udział w prowadzeniu kół zainteresowań funkcjonujących na terenie szkoły, opracowanie bądź modyfikacja ich programu,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy realizacji zadań dydaktycznych (eksperymentów, wycieczek, itp.).

V

Wychowanie i zachowanie się w sytuacjach trudnych w szkole/przedszkolu

- zapoznanie się z dokumentacją pracy wychowawczej nauczyciela (Program Wychowawczy Klasy),
- uczestnictwo w zebraniach klasowych/grupowych z rodzicami i przeprowadzenie rozmów z rodzicami wychowanków,
- dokonanie diagnozy klasy/grupy przedszkolnej,
- wykorzystanie studium indywidualnego przypadku w pracy wychowawcy, pedagoga szkolnego,
- dokonanie charakterystyki relacji : nauczyciel – dziecko lub nauczyciel – klasa/grupa przedszkolna,
- tworzenie programu pracy indywidualnej z uczniem trudnym, agresywnym,

24

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- zaprojektowanie i przeprowadzenie cyklu zajęć integrującego klasę/grupę,
- identyfikacja typowych dla środowiska lokalnego, danej szkoły/przedszkola problemów i trudności wychowawczych (na podstawie rozmowy z pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy/grupy),
- samodzielne tworzenie kwestionariusza ankiety dotyczącej wybranego zagadnienia wychowawczego (tolerancja religijna, narodowościowa), przeprowadzenie badań i przedstawienie wyników,
- poznanie i wykorzystanie sposobów pozyskiwania informacji o uczniu.

VI

Wykorzystanie nowoczesnych urządzeń i pomocy dydaktycznych w pracy nauczyciela

- wykorzystanie interaktywnej tablicy i jej oprogramowania edukacyjnego w różnych sytuacjach edukacyjnych,
- zapoznaniem z możliwościami wykorzystania projektorów przenośnych w procesie edukacyjnym,
- projektowanie działań z wykorzystaniem systemów do odpowiedzi (testowania) umożliwiających na bieżąco sprawdzanie postępów ucznia w rozumieniu materiału,
- wykorzystanie symulatorów w realizacji treści kształcenia (odpowiednio do bazy szkoły/przedszkola),
- wykorzystywanie nowoczesnych urządzeń i pomocy dydaktycznych w budowaniu indywidualnych ścieżek edukacyjnych
- projektowanie sytuacji badawczych z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń i pomocy dydaktycznych,
- tworzenie materiałów dydaktycznych z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń i pomocy dydaktycznych.

Uwaga:

Metodyk przedmiotowy ma prawo do interpretowania treści programowych praktyki pod kątem potrzeb dydaktyki szczegółowej i specyfiki kształcenia na danej specjalności wiodącej oraz zadań, do realizacji których placówka została powołana.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

V RODZAJE I FORMY PRAKTYKI

Aby w pełni móc osiągnąć założony w projekcie cel główny i cele praktyki pedagogicznej przyjęte w programie przewiduje się rodzaje praktyki ze względu na szczególnie zestaw kompetencji uzyskiwanych w wyniku jej realizacji. Rodzaj praktyki określa jej charakter.

Studenci studiów zawodowych odbywają praktykę o charakterze:

- hospitacyjnym - odbywa się indywidualnie lub grupowo, podczas roku akademickiego, pod opieką metodyka przedmiotowego w cyklu ustalonym z wydziałowym opiekunem praktyk. Praktyka polega na zapoznaniu się studenta z działalnością placówki, obserwacji lekcji/zajęć, stosowanych metod i sposobów organizacji pracy;
- asystenckim - polega na aktywnym uczestnictwie studenta w zajęciach prowadzonych przez nauczyciela. Zakłada się włączenie studenta do realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczych wynikających z programu praktyki, łącznie z możliwością poprowadzenia części zajęć;
- stażowym - odbywające się indywidualnie, podczas roku akademickiego według harmonogramu ustalonego ze szkołą/placówką i wydziałowym opiekunem praktyk. Stażowy charakter praktyki polega na wykonywaniu przez studenta zadań zgodnie z programem nauczania i planem pracy nauczyciela opiekuna.

Praktyki mogą być organizowane w formie:

- indywidualnej – student odbywa praktykę pod kierunkiem szkolnego opiekuna,
- grupowej – pod kierunkiem metodyka przedmiotowego. Podziału grup studenckich dokonuje wydziałowy opiekun praktyk.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

VI ORGANIZACJA PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

Przewidziane programem praktyk pedagogicznych treści dla studentów studiów zawodowych jednej specjalności realizowane będą z uwzględnieniem czterech wariantów. Warianty wynikają z potrzeby przygotowania studentów do pracy nauczycielskiej na różnych szczeblach kształcenia. Uwzględniają zapisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w sprawie standardów kształcenia nauczycieli,

Studia wyższe zawodowe 2 – specjalnościowe 180 godzin		
	Wariant I pedagogika wczesnoszkolna z przedszkolną	Wariant II pedagogika przedszkolna z edukacją początkową
Miejsce odbywania praktyki	Szkoła podstawowa – klasy I-III Przedszkole	Przedszkole Szkoła podstawowa – klasy I-III
Podział godzin	120godzin 60 godzin	120 godzin 60 godzin
Termin realizacji	IV semestr VI semestr	IV semestr VI semestr

Struktura 180 godzin praktyki pedagogicznej:

- struktura godzinowa praktyki uzależniona jest od wariantu praktyk realizowanego przez studenta,
- szczegółową liczbę godzin określa instrukcja praktyki pedagogicznej,
- zgodnie z przepisami co najmniej 1/3 godzin przeznaczona powinna być na prowadzenie zajęć przez studenta,

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- w każdym wariancie praktyk przewidziane są godziny do realizacji w szkole pod nadzorem metodyka (m.in. hospitacja zajęć prowadzonych przez nauczyciela i studentów).

VII EFEKTY KSZTAŁCENIA PEDAGOGICZNEGO

§ 1

Osiągnięte w wyniku realizacji praktyk umiejętności wpisują się w sylwetkę absolwenta studiów pedagogicznych i stanowią komplementarną całość powstałą jako efekt kształcenia merytorycznego, psychologiczno-pedagogicznego i praktycznego.

Absolwent wyższych studiów zawodowych w specjalizacji nauczycielskiej powinien być przygotowany do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły. W związku z tym powinien posiadać przygotowanie w zakresie:

- 1) wybranych specjalności nauczycielskich, tak aby w sposób kompetentny przekazywać nabytą wiedzę oraz samodzielnie ją pogłębiać i aktualizować, a także integrować ją z innymi dziedzinami wiedzy;
- 2) psychologii i pedagogiki, tak aby pełnić funkcje wychowawcze i opiekuńcze, wspierać wszechstronny rozwój dzieci, indywidualizować proces nauczania, zaspokajać szczególne potrzeby edukacyjne dzieci, organizować życie społeczne na poziomie grupy przedszkolnej, klasy, szkoły i środowiska lokalnego, współpracować z innymi nauczycielami, rodzicami i społecznością lokalną;
- 3) dydaktyki przedmiotowej, tak aby skutecznie prowadzić zajęcia edukacyjne, rozbudzać zainteresowania poznawcze oraz wspierać rozwój intelektualny dzieci przez umiejętny dobór metod aktywizujących, technik nauczania i środków dydaktycznych, a także badać i oceniać osiągnięcia dzieci/uczniów oraz własną praktykę;
- 4) posługiwania się technologią informacyjną, w tym jej wykorzystywania w pracy edukacyjnej z dziećmi (prowadzeniu zajęć);
- 5) zaawansowanej znajomości języka obcego.

Projekt „USUS EST OPTIMUS MAGISTER – PRAKTYKA JEST NAJLEPSZYM NAUCZYCIELEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

§ 2

Absolwent studiów zawodowych pierwszego stopnia powinien ponadto być przygotowany do:

- 1) współpracy z uczniami i nauczycielami, środowiskiem rodzinnym przedszkolaków i uczniów oraz pozaszkolnym środowiskiem społecznym w realizacji zadań edukacyjnych;
- 2) podejmowania zadań edukacyjnych wykraczających poza zakres realizowanego programu (prowadzonych zajęć) oraz zadań z zakresu edukacji pozaszkolnej;
- 3) samodzielnego tworzenia i weryfikowania projektów własnych działań oraz podejmowania działań upowszechniających wzory dobrej praktyki pedagogicznej;
- 4) kierowania własnym rozwojem zawodowym i osobowym oraz podejmowania doskonalenia także we współpracy z innymi nauczycielami;
- 5) posługiwania się przepisami prawa dotyczącego systemu oświaty oraz statusu zawodowego nauczycieli.

§ 3

Przygotowanie do zawodu nauczyciela powinno prowadzić do nabycia kompetencji w zakresie:

- 1) dydaktycznym;
- 2) wychowawczym i społecznym - związanym z umiejętnością rozpoznawania potrzeb uczniów/przedszkolaków oraz zdolnością do współpracy w relacjach międzyludzkich;
- 3) kreatywnym - wyrażającym się zdolnością do samokształcenia, innowacyjnością i niestandardowością działań w powiązaniu ze zdolnościami adaptacyjnymi, mobilnością i elastycznością;
- 4) prakseologicznym - wyrażającym się skutecznością w planowaniu, realizacji, organizowaniu, kontroli i ocenie procesów edukacyjnych;
- 5) komunikacyjnym - wyrażającym się skutecznością zachowań werbalnych i pozawerbalnych w sytuacjach edukacyjnych;
- 6) informacyjno-medialnym - wyrażającym się umiejętnością posługiwania się technologią informacyjną, w tym jej wykorzystywaniem w nauczaniu przedmiotu (prowadzeniu zajęć);
- 7) językowym – wyrażającym się znajomością co najmniej jednego języka obcego w stopniu zaawansowanym.

